

יִרְאֵת ה' טְהוֹרָה, שְׁבַחָא דְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל,
 דְּאִיְהִי בְּדַכְיֹו. כַּד אִיהוּ אֲנַהֲיִרוּ לָהּ
 אֲנַפִּין. עוֹמְדַת לְעַד, דְּקִיּוּמָא תְּדִיר שׁוּר רַם
 וְתַקִּיף עַל בְּנֵהָא. אִימְתִי, כַּד מְשַׁפְּטִי ה' מֵאַתְר
 דְּאַמְתַּנְהִירִין בָּהּ. וְהָאִי דְכַתִּיב, צְדָקוּ יַחְדוּ,
 כַּד אֵינוֹן כַּחְדָּא בְּהָאִי צְדָק, וְנִטְלִין שְׁמָא
 דִּילָהּ, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב, צְדָקוּ יַחְדוּ. וְאִיְהִי
 שְׁמָא דִּילִיהוֹן, מְצוֹת ה'.

דְּבַר אַחַר פְּקוּדֵי ה', נֶצַח וְהוּד, דְּאֵינוֹן לְמוּדֵי
 ה', מְשַׁמְחֵי לֵב, דָּא אֲתָרוּג, דְּדַמְיָא לְלֵב.
 מְצוֹת ה', דָּא אֲתָרוּג. יִרְאֵת ה', כְּמָה דְאַתְּ
 אָמַר (משלי לא ל) אֲשֶׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלֵּל. מֵאִי
 טַעְמָא, בְּגִין דְּאִיְהִי טְהוֹרָה. מְשַׁפְּטִי ה' אָמַת,
 אֲלִין שִׁית בְּנִין, דְּכִלְיִין בְּיַעֲקֹב, דְּאֲקָרִי מְשַׁפֵּט,
 וְהוּא אָמַת. צְדָקוּ יַחְדוּ, בְּיַחְדָּא שְׁלִימָא
 בְּיִרְאֵת ה', דְּהִיא טְהוֹרָה.

הִנְחַמְדִּים מְזַהֵב וּמְפֹז רַב, מִסְטָרָא דְזָהָב, דָּא
 שְׁבַחָא דִּיצְחָק, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר,
 (שה"ש ח ג) שְׁמָאלוּ תַחַת לְרֵאשִׁי. וּמְפֹז, דָּא
 אֲבָרְהָם, וְדָא יְמִינוּ תַחְבָּקְנִי. רַב, דָּא יַעֲקֹב.
 וּמְתוּקִים מְדַבֵּשׁ, דְּבִשׁ דָּא תָמַר, דְּכִלְיִל דְּכַר
 וְנוֹקְבָא. בְּגִין כֶּהָ אִימְתִי אֵינוֹן מְתוּקִים. כַּד
 אַתְחַבְרוּ, וְנִפְיָק מְנִיְהוּ דְּבִשׁ.
 וְנוֹפֶת צוּפִים, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שם ד יא) נוֹפֶת
 תְּשׁוּפְנָה שְׁפֹתֶיךָ כְּלָהּ. צוּפִים, בְּגִין
 דְּכָל מֵאֵן דְּבַעֵי לְמַצְפֵי וְלֹאֲסַתְפְּלָא בְּהָאִי
 מְרָאָה, מְסַתְפֵל. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (יחזקאל לג ז) צוּפָה
 גִּתִּיךָ לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַעְתָּ מִפִּי דְבַר. וְדָאִי
 הָאִי אֲתָרָא, אֲקָרִי פִתְחָא דְמַהֲיִמְנוּתָא. וְכַתִּיב,
 (שם א א) וְאָרְאָה מְרָאוֹת אֱלֹהִים. מְפָאֵן וְלַעֲיִלָּא
 לִית רִשׁוּ לֹאֲסַתְפְּלָא. וְעַל דָּא מִינָהּ יִנְקִין אֵינוֹן
 לְמוּדֵי ה', דְּאִיקְרוּן צוּפִים, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
 נוֹפֶת צוּפִים.

יִרְאֵת ה' טְהוֹרָה (תהלים ט) -
 הַשְּׁבַח שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא
 בְּטְהוֹרָה, כְּשֶׁהוּא מֵאִיר לָהּ פְּנִים.
 עוֹמְדַת לְעַד - שְׁעוֹמְדַת תְּמִיד
 חוֹמָה רְמָה וְחֻזְקָה עַל בְּנֵיהָ.
 מְתִי? כְּשֶׁמְשַׁפְּטִי ה' מִמְּקוֹם שֶׁל
 אָמַת מֵאִירִים בָּהּ. וְזֶהוּ שְׁפָתוֹב
 (שם) צְדָקוּ יַחְדוּ, כְּשֶׁהֵם יַחַד בְּצִדְקָה
 הַזֶּה וְנוֹטְלִים אֶת שְׁמָהּ. זֶהוּ
 שְׁפָתוֹב (שם) צְדָקוּ יַחְדוּ, וְהִיא
 הַשֵּׁם שֶׁלָּהֶם, מְצוֹת ה'.

דְּבַר אַחַר פְּקוּדֵי ה', נֶצַח וְהוּד, דְּאֵינוֹן לְמוּדֵי
 ה', מְשַׁמְחֵי לֵב, דָּא אֲתָרוּג, דְּדַמְיָא לְלֵב.
 מְצוֹת ה', דָּא אֲתָרוּג. יִרְאֵת ה', כְּמָה דְאַתְּ
 אָמַר (משלי לא ל) אֲשֶׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלֵּל. מֵאִי
 טַעְמָא, בְּגִין דְּאִיְהִי טְהוֹרָה. מְשַׁפְּטִי ה' אָמַת,
 אֲלִין שִׁית בְּנִין, דְּכִלְיִין בְּיַעֲקֹב, דְּאֲקָרִי מְשַׁפֵּט,
 וְהוּא אָמַת. צְדָקוּ יַחְדוּ, בְּיַחְדָּא שְׁלִימָא
 בְּיִרְאֵת ה', דְּהִיא טְהוֹרָה.

הִנְחַמְדִּים מְזַהֵב וּמְפֹז רַב, מִסְטָרָא דְזָהָב, דָּא
 שְׁבַחָא דִּיצְחָק, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר,
 (שה"ש ח ג) שְׁמָאלוּ תַחַת לְרֵאשִׁי. וּמְפֹז, דָּא
 אֲבָרְהָם, וְדָא יְמִינוּ תַחְבָּקְנִי. רַב, דָּא יַעֲקֹב.
 וּמְתוּקִים מְדַבֵּשׁ, דְּבִשׁ דָּא תָמַר, דְּכִלְיִל דְּכַר
 וְנוֹקְבָא. בְּגִין כֶּהָ אִימְתִי אֵינוֹן מְתוּקִים. כַּד
 אַתְחַבְרוּ, וְנִפְיָק מְנִיְהוּ דְּבִשׁ.

וְנוֹפֶת צוּפִים, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שם ד יא) נוֹפֶת
 תְּשׁוּפְנָה שְׁפֹתֶיךָ כְּלָהּ. צוּפִים, בְּגִין
 דְּכָל מֵאֵן דְּבַעֵי לְמַצְפֵי וְלֹאֲסַתְפְּלָא בְּהָאִי
 מְרָאָה, מְסַתְפֵל. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (יחזקאל לג ז) צוּפָה
 גִּתִּיךָ לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַעְתָּ מִפִּי דְבַר. וְדָאִי
 הָאִי אֲתָרָא, אֲקָרִי פִתְחָא דְמַהֲיִמְנוּתָא. וְכַתִּיב,
 (שם א א) וְאָרְאָה מְרָאוֹת אֱלֹהִים. מְפָאֵן וְלַעֲיִלָּא
 לִית רִשׁוּ לֹאֲסַתְפְּלָא. וְעַל דָּא מִינָהּ יִנְקִין אֵינוֹן
 לְמוּדֵי ה', דְּאִיקְרוּן צוּפִים, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
 נוֹפֶת צוּפִים.

דָּבַר אַחַר צוּפִים - אֵלּוּ לְמוּדֵי ה', שְׁמַאֲרִים בָּהּ, וּמִשֵּׁם יוֹנָקִים הַנּוֹבִיאִים, פָּרַט לְמִשָּׁה שֶׁהִתְעַלָּה לְמַעְלָה. וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁכְּלוּלִים כָּלֶם בְּאַחַד, הֵם נִחְמָדִים.

דָּבַר אַחַר יְרֵאת ה' טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לְעַד, בֹּא וּרְאֵה, אִם אָדָם מִשְׁתַּדֵּל בְּרֵאוֹנוֹה בְּמִקּוֹם הַזֶּה שְׁנִקְרָא יְרֵאת ה', אֲזִי תוֹרְתוֹ עוֹמֶדֶת לְעַד. מָה הַטַּעַם? כִּדֵּי שִׁיכְנֹס מִכָּאן לְאַמוּנָה, מִהַפְתַּח הַזֶּה שֶׁל הַכֹּל. וְכִשְׁפוּחַד מִן הַמִּקְוֹם הַזֶּה, מִתְגַּדֵּל הַמִּקְוֹם הַזֶּה וְיוֹשֵׁב בְּאוֹר עִם הַמְּלָךְ, מִשׁוּם שֶׁהוֹצִיאָהּ בֶּן טוֹב לְעוֹלָם.

וְעַד כֵּן אָמַר שְׁלֹמֹה (קהלת יב) סוּף דָּבַר הַכֹּל נִשְׁמָע אֶת הָאֱלֹהִים יֵרָא. הַסּוּף הַזֶּה, סוּף הַדְּרָגוֹת. סִמּוֹן רַבְתִּי, שֶׁהַמִּקְוֹם הַזֶּה נִקְרָא סִמּוֹן. מִשְׁבָּאָה הָאִשָּׁה, בָּא סִמּוֹן, שְׁפָתוֹב (בְּרֵאוֹשִׁית ב) וְיִסְגֹר בְּשֵׁר תַּחְתְּנָה. וּמִתִּי הִיא בְּשִׁלְמוֹת וּבְגַדְל רַב? כִּשְׁאָדָם פּוֹחַד מִמֶּנָּה בַּהֲתַחֲלָה, וְאַחַר כֵּן עוֹשֶׂה אֶת מְצוּוֹת אֲבִיו.

זֶהוּ שְׁפָתוֹב (קהלת יב) אֶת הָאֱלֹהִים יֵרָא וְאֶת מְצוּוֹתָיו שִׁמְר. וְעַל זֶה כְּתוּב (ויקרא יט) אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ. הַקְּדִים הָאֵם בִּירְאָה רֵאוֹנוֹה. וְאֶת מְצוּוֹתָיו שִׁמְר - מְצוּוֹת ה'. מִי עוֹשֶׂה הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ לְמַעְלָה? מִי שֶׁעוֹשֶׂה אֶת זֶה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב כִּי זֶה כָּל הָאָדָם, וְאִזּוֹ נִשְׁלֵם הָאָדָם לְמַעְלָה.

פְּתַח וְאָמַר, (משלי כד) יֵרָא אֶת ה' בְּנֵי וְמְלָךְ. יֵרָא אֶת ה' - לְחַבֵּר הִירְאָה בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. בְּנֵי וְמְלָךְ - לְהַמְשִׁיךְ הָאוֹר מֵהָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁנִקְרָאת מְלָךְ, לְבֶן הַבְּכוֹר הַזֶּה, לְהַכְנִס מִמֶּטָה לְמַעְלָה. דָּבַר אַחַר בְּנֵי וְמְלָךְ - תְּמַשִּׁיךְ הָאוֹר מֵהַבֶּן לְבַת, שְׁנִקְרָאת מְלָךְ.

וְעַם שׁוֹנִים אֵל תַּתְּעַרֵּב (שם) - שְׁלֹא

דָּבַר אַחַר צוּפִים, אֵלּוּ לְמוּדֵי ה', דְּנַהֲרִין בָּהּ, וּמִתְמַן יִנְקִין נְבִיאִין. בַּר מִמִּשָּׁה דְאֶסְתַּלַּק לְעִילָא. וּבַהֲהוּא זְמַנָּא דְכְּלִילָן כְּלָהוּ בְּחַד, אֵינוֹן נִחְמָדִים.

דָּבַר אַחַר יְרֵאת ה' טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לְעַד. תָּא חֲזִי, אִי בַר נֶשׁ אֲשֶׁתְּדַל בְּקַדְמִיתָא בְּהַאי אַתְרָא דְאִיקְרִי יְרֵאת ה', כְּדִין אֲוִרִייתִיה עוֹמֶדֶת לְעַד. מְאִי טַעְמָא, בְּגִין דִּיעוֹל מִכָּאן לְמַהִימְנוּתָא, מַהִאי פְתַחַא דְכוּלָּא. וְכַד דְּחִיל מַהִאי אַתְרָא, אַתְרַבְּרָבָא הַאי אַתְרָא, וְיִתְבָּא בְּנַהֲרִיו עִם מְלָכָא, בְּגִין דְאֶפִּיקַת בְּרָא טְבָא לְעִלְמָא.

וְעַד דָּא אָמַר שְׁלֹמֹה, (קהלת יב יג) סוּף דָּבַר הַכֹּל נִשְׁמָע אֶת הָאֱלֹהִים יֵרָא. הַאי סוּף, סוּף דְּדִרְגִין. סִמּוֹן רַבְתָּא, דְּהַאי אַתְר סִמּוֹן אֶקְרִי. מִדְּאֶתְת אַתְתָּא, אַתָּא סִמּוֹן, דְּכְתִיב (בְּרֵאוֹשִׁית ב כֹּא) וְיִסְגֹר בְּשֵׁר תַּחְתְּנָה. וְאִימְתִי הִיא בְּשִׁלְמוֹ וּבְרַבּוֹ (דף נו ע"ב) סִגִּי. כִּד בַּר נֶשׁ דְּחִיל מִינָהּ בְּקַדְמִיתָא, וּלְכַתֵּר עֶבֶד פְּקוּדֵי אֲבִיו.

הָדָא הוּא דְכְתִיב, (קהלת יב יג) אֶת הָאֱלֹהִים יֵרָא וְאֶת מְצוּוֹתָיו שִׁמְר. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ויקרא יט א) אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ. אֶקְדִים אִימָא בִּירְאָה בְּקַדְמִיתָא. וְאֶת מְצוּוֹתָיו שִׁמְר, מְצוּוֹת ה'. מֵאֵן עֶבֶד שְׁמָא קְדִישָׁא לְעִילָא. מֵאֵן דְּעֶבֶד דָּא. הָדָא הוּא דְכְתִיב, כִּי זֶה כָּל הָאָדָם, וְכִדִּין אֲשֶׁתְּלִים הָאָדָם לְעִילָא.

פְּתַח וְאָמַר, (משלי כד כא) יֵרָא אֶת ה' בְּנֵי וְמְלָךְ. יֵרָא אֶת ה', לְחַבֵּרָא יֵרָאָה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּנֵי וְמְלָךְ, לְאַמְשָׁכָא נַהֲרִיו מְאִימָא עִילָאָה, דְאִיקְרִי מְלָךְ. לְהַאי בְּרָא בּוּכְרָא, לְמִיעַל מִתְתָּא לְעִילָא. דָּבַר אַחַר בְּנֵי וְמְלָךְ, תְּמַשִּׁיךְ נַהֲרִיו מִבְּרָא לְבַרְתָּא, דְאִיקְרִית מְלָךְ. וְעַם שׁוֹנִים אֵל תַּתְּעַרֵּב, דָּלָא יִשְׁנָה מִסְדְּרָא

לשנה מסדר האמונה. שהרי בהתחלה צריך להשתדל ביראה הזו, שהיא הפתח לכל, ואחר בתורה שבכתב, שהיא למעלה. משום שכל אדם שאינו ירא חטא, אין לו רשות להכנס לפתח האמונה הזו. כיון שמהפתח הזה דוחים אותו - מהכל דוחים אותו, שאין לו במה שיכנס לכל. זהו שכתוב (תהלים קיח) זה השער לה'.

ועל זה העירו הקדמונים, כל שיצאת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקיימת. שישבת החכמה על (תהלים פ) כנה אשר נטעה ימינך, שנקראת כבוד אל. ואם אין אדם ירא ממנה, היא מיסרת אותו, שהתמנה ליסר את בני האדם. זהו שכתוב (משלי ו) ודרך חיים תוכחות מוסר. מי הוא הדרך לעץ החיים? ההוא שהתמנה על העולם ליסר את בני האדם שלא יטעו מדרךכו.

ועם כל זה צריך לקשרה למעלה, משום שנקראת גוף, וצריכים (וצריכה) נשמה. ונדב ואביהוא, על שלא קשרו אותה, ונטלו ממנה הנשמה, לקחה את נשמתם, וגופם קיים, כמו שעשו. (ויקרא י) וישמו עליה קטרת.

משום שאין לה משלה חיים כלום, ועץ החיים נותן בה חיים, משום כך היא גוף. יעקב - הנשמה. העתיק - נשמה לנשמה. ופנחם שנמן שלום בארץ, חיים בארץ, נוספה לו נשמה והאירה לו פניה, משום שעורר חיים כנגדה, ועל זה באור פני מלך חיים. כשהמלך הזה שלמטה, פניה מאירים, חיים נדבקים בה. דבר אחר באור פני מלך חיים, זה יעקב, חיים, שבאים לו מהאם. ומשום פנחס התקיים העולם, שחבר ברית בלילה. זהו שכתוב אם לא בריתי יומם

דמהימנותא. דהא בקדמיתא בעי לאשתדלא בהאי יראה, דאיהי פתחא דכולא. ולבתר בתורה דבכתב, דאיהי לעילא. בגין דכל בר נש דלא דחיל חטאה, לית ליה רשו למיעל להאי פתחא דמהימנותא. כיון דמהאי פתחא דחייז ליה, מפלא דחייז ליה, דלית ליה במאי דיעול לכולא, הדא הוא דכתיב, (תהלים קיח ב) זה השער לה'.

ועל דא איתערו קדמאי, כל שיצאת חטאו קודמת לחכמתו מתקיימת. דיתבא חכמה על פנה אשר נטעה ימינך, דאקרי כבוד אל.

ואם בר נש לא דחיל מינה, איהי מיסרת ליה, דאתמנת לייסרא בני נשא. הדא הוא דכתיב, (משלי ו כב) ודרך חיים תוכחות מוסר. מאן הוא דרך לאילנא דחייא. ההוא דאתמנא על עלמא, לייסרא בני נשא דלא יטעיין מאורחיה.

ועם כל דא, בעי לקשרא לה לעילא, בגין דאתקריא גופא, ובעיתו (ויבעיית) נשמתא. ונדב ואביהו, על דלא קשירו לה, ונטלו מינה נשמתא, נטלת נשמתהוון, וגופא דילהוון קיים, כגוונא דעבדו. וישמו עליה קטרת.

בגין דלית לה מדילה חיים כלום. ועץ החיים יהיב בה חיים. בגין כך איהי גופא. יעקב, נשמתא. עתיקא, נשמתא לנשמתא.

ופנחם דיהיב שלום בארץ. חיים בארץ. איתוסף ליה נשמתא, ונהרא ליה אנפקא, בגין דאתער חיים לקבלה, ועל דא (שם טז טז) באור פני מלך חיים. פד האי מלך דלתתא, נהירא אנפקא, חיים אתדבקו בה.

דבר אחר באור פני מלך חיים, דא יעקב, חיים, דאתיין ליה מאימא. ובגין פינחס